

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ (І. І. Тюрменко)
« _____ » _____ 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС «БАКАЛАВР»

Тема: «Інформаційна діяльність Житомирської обласної універсальної бібліотеки»

Виконавець: здобувачка вищої освіти ДК- 421 групи Корнійчук Лілія
Олександрівна

Керівник: кандидат історичних наук, доцент Юрченко Ольга Андріївна

Нормоконтролер: кандидат історичних наук, доцент Халецька Леся Пилипівна

(підпис)

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра історії та документознавства

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Освітньо-професійна програма – «Документознавство та інформаційна діяльність»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ І. І. Тюрменко

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

ПІБ

- 1.Тема кваліфікаційної роботи «Інформаційна діяльність Житомирської обласної універсальної бібліотеки» затверджена наказом ректора від «21» квітня 2023 р. №544/ст.»
- 2.Термін виконання роботи:
- 3.Вихідні дані до роботи: робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, загальним обсягом 52 сторінки, з них обсяг основного тексту – 45 сторінок, список використаних джерел нараховує 40 позицій.
4. Зміст пояснювальної записки: Розділ 1. Теоретичні засади інформаційної діяльності державної установи. Розділ 2. Особливості інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки. Висновки. Список використаних джерел. Додатки.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного матеріалу):

- Офіційний сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки;
- Сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки;
- Сайт бібліотеки в соціальній мережі «Фейсбук».

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Визначення та обґрунтування теми кваліфікаційної роботи	20.03.2023	
2.	Оформлення завдання на виконання кваліфікаційної роботи. Складання плану роботи. Узгодження з керівником	24.03.2023	
3.	Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження. Підбір, опрацювання, вивчення літератури та джерел з теми дослідження	28.03.2023	
4.	Виконання індивідуальних завдань з теми роботи	07.04.2023	
5.	Написання основної частини, вступу та висновків	08.05.2023	
6.	Оформлення роботи та подання її на перше читання керівникові	12.05.2023	
7.	Опрацювання зауважень та виправлення недоліків	24.05.2023	
8.	Попередній захист кваліфікаційної роботи	25.05.2023	
9.	Проходження нормоконтролю	05.06.2023	
10.	Подання роботи на перевірку на плагіат	08.06.2023	

11.	Подання роботи на рецензування	13.06.2023	
12.	Подання остаточного варіанта на кафедрі	16.06.2023	
14	Захист роботи	20.06.2023	

7. Консультанти з окремих розділів

Розділ	Консультант (посада, П.І.Б.)	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв

Дата видачі завдання: «20» березня 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

Завдання прийняв до викання

Ольга ЮРЧЕНКО

Лілія КОРНІЙЧУК

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи ОС «Бакалавр» на тему: «Інформаційна діяльність Житомирської обласної універсальної бібліотеки»: 50 сторінок, 40 використаних джерел, 4 додатки.

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА БІБЛІОТЕКА, ВЕБСАЙТ, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, БІБЛІОТЕЧНІ ПОСЛУГИ.

Об'єкт дослідження – інформаційна діяльність.

Предмет дослідження – специфіка організації інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.

Мета кваліфікаційного дослідження – виявлення особливостей інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.

Методи дослідження: спостереження, узагальнення, систематизації, описовий, контент-аналізу, аналізу та синтезу.

У кваліфікаційній роботі узагальнено та проаналізовано основні сучасні форми та методи інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.

Отримані результати дослідження довели, що інформаційна діяльність бібліотеки дозволяє більш активно залучати нових користувачів та ефективно здійснювати інформаційне обслуговування.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що результати дослідження можуть бути корисними для працівників бібліотечних закладів, здобувачів вищої освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та викладачів, читачів бібліотеки. Запропоноване може покращити

рівень взаємодії між бібліотеками та користувачами, що призведе до популяризації бібліотек як закладів культури. Також це дозволить підібрати ефективні способи та канали поширення інформації бібліотечними закладами.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ІД – інформаційна діяльність

ІС – інформаційна система

НБУВ – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського

ЖОУНБ – Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ УСТАНОВИ	14
1.1. Сутність поняття «інформаційна діяльність».....	14
1.2. Інформаційна діяльність бібліотечних установ: поняття, основні ознаки, властивості та форми.....	19
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ	27
2.1. Житомирська обласна універсальна бібліотека як інформаційна установа	27
2.2. Основні напрями та форми інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.....	33
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43
ДОДАТКИ	47

ВСТУП

Актуальність дослідження. В наш час питання бібліотечної інформаційної діяльності є досить актуальним. Це обумовлено тим, що бібліотека за нинішніх умов повинна не лише забезпечити читачів доступом до книг, але й надати їм всю необхідну інформацію про діяльність закладу, його фонди, події та заходи, тобто забезпечити повними та достатніми відомостями. Тож інформаційну діяльність бібліотек можна визначити як сукупність спрямованих дій інформаційного характеру, що спрямовані на задоволення потреб цільової аудиторії.

Загалом така діяльність – це різновид наукової праці, що націлений на надання та поширення інформації [8, с. 51]. При цьому важливими аспектами такої діяльності закладами бібліотечного типу є вибір доступних форм розповсюдження відомостей.

До однієї із найстаріших діючих бібліотек України можна віднести такий заклад як Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека, офіційне відкриття якої відбулося 10 квітня 1866 р. (за старим стилем). Сьогодні бібліотека відомим обласним просвітницько-культурним центром завдяки передусім великому фонду. Відрізняється бібліотека й своєю сучасністю – задля забезпечення читацьких потреб застосовуються різні прогресивні та цікаві форми і методи інформаційної діяльності.

Тож можна визначити важливість даної теми для дослідження, оскільки сучасні бібліотеки мають широкі напрями діяльності, зокрема і інформаційні. До того ж жодна бібліотека не може існувати без поширення інформації про власні фонди та свою діяльність, адже це сприяє популяризації бібліотеки як закладу культури загалом.

Джерельна база дослідження досить різноманітна та складається із наступних груп джерел: по-перше, це нормативно-правові акти, що регулюють сферу інформаційної діяльності бібліотек.

Перш за все, це Закон України «Про інформацію». Закон визначає юридичні аспекти руху відомостей у всіх галузях життя. За його допомогою розкриваються система, структура, суб'єкти інформації. Він визначає правила поширення інформації бібліотечними закладами [1].

Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» встановлює базові принципи бібліотечної справи України. Він визначає важливий аспект бібліотеки як компонент збагачення духовного потенціалу народу. Відповідно до нього, інформаційна діяльність є складовою частини бібліотечної справи, яка забезпечує організацію діяльності бібліотек, їх науково-дослідну і методичну роботу, формування штату [2].

Також доцільно згадати Закон України «Про Національну програму інформатизації». Закон визначає різні засади формуванням інформаційного суспільства та роль держави у цьому, розкриває ресурси для цього, визначає необхідні шляхи та форми досягнення інформатизації. Все це дозволяє здійснювати інформаційну діяльність бібліотек ефективно [3].

Важливим є Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг», який визначає основну термінологічну та категорійну базу документаційного забезпечення установ. Зокрема, в ньому визначено специфіку електронного цифрового підпису, реквізитів в електронних документах, адресатів, даних, суб'єктів електронного документообігу. Даний закон важливий тим, що великий обсяг відомостей у бібліотеках функціонує

в електронному вигляді і у вигляді документів вже потрапляє до користувача [4].

Друга група джерел – це офіційні сайти установ та сторінки у соціальних мережах. Було досліджено особливості представлення бібліотек у віртуальному просторі. Це дозволило виявити закономірності інформаційної роботи бібліотек, напрямки, форми, шляхи комунікації.

Третя група джерел – це наукові праці з даної проблематики. Так, на думку дослідниці Т. Логи, про що вона пише у праці «Науково-інформаційна діяльність бібліотек: до постановки питання», ефективність інформаційної діяльності бібліотеки визначається обсягами, швидкістю руху інформації та оперативністю її оброблення. Вона виділяє такі напрями інформаційної діяльності бібліотек:

- збирання джерел інформації;
- аналітико-синтетичне оброблення інформації;
- формування інформаційних масивів (баз даних);
- уведення інформаційних масивів і забезпечення їх зберігання;
- пошук інформації за запитамі споживачів;
- репродукування документів;
- надання інформації споживачам [27, с. 38].

Дослідниця І. Коноплицька у статті «Діяльність бібліотеки в інформаційному суспільстві» пропонує такі заходи щодо подальшого розвитку інформаційної діяльності бібліотек:

- впровадження кваліфікованих курсів;
- проведення семінарів та форумів;
- формування у бібліотеках інформаційних відділів;
- створення на сайтах бібліотек розділів «Інформація» [23, с. 45].

Дослідниця О. Каращук у статті «Бібліотека в сучасному інформаційному просторі» наголошує на тому, що сучасні бібліотеки не лише поширюють серед цільової аудиторії фонди, але й намагаються сформувати умови, за яких читач мав би доступ до інформації цілодобово.

Задля цього бібліотеки намагаються все більше інформації подавати у віртуальному просторі та зберігати її на фізичних носіях. Відповідно, все більше даних подаються на офіційних вебсайтах або у соціальних мережах. Це дозволяє як зберегти потік постійних фізичних відвідувачів, які надають перевагу особистому відвідуванню бібліотеки, так і збільшити цільову віртуальну аудиторію, яка матиме дистанційний доступ до даних. Тож обидві групи отримують інформацію у зручному для них вигляді та своєчасно. Тобто фактично бібліотека стає інформаційним центром, що розподіляє потоки інформації [20, с. 600].

Вчена О. Мар'їна у праці «Бібліотека у процесах формування цифрового контенту» доводить, що базовим принципом визначення того, наскільки бібліотечні технології є ефективними є те, якою мірою виконані інформаційні запити читачів цього закладу та його сайту. Зокрема, чи мають вони достатньо доступу до ресурсів бібліотеки, наскільки цей доступ є технологічним, у якій формі вони отримують інформацію, чи способи доступу до інформації відповідають їх можливостям. При цьому бібліотека завдяки впровадженим технологіям формує у користувачів культуру інтернет-відвідувача, знання з пошуку інформації, розвиває вміння користування новими електронними системами та базами знань. Водночас це також співвідноситься із рівнем фахових знань бібліотечних працівників [29, с. 42].

Також можна наголосити на статті дослідниці О. Цуріної «Публічні бібліотеки та їх роль у забезпеченні інформаційних потреб населення». У ній вона акцентує увагу на тому, що технічна модернізація бібліотечної діяльності забезпечила покращення виконання інформаційного напрямку бібліотек. Це дозволяє бібліотеці стати рівноцінним елементом інформаційного простору. При цьому сучасна бібліотека застосовує різні форми збереження інформації та доступу до неї, здійснює аналітичну роботу, виконує інформаційне обслуговування [39, с. 31].

Отже, загалом джерельна база є достатньою для розкриття теми дослідження. Реалізація запропонованих заходів, досліджених у працях щодо розвитку науково-інформаційної діяльності освітянських бібліотек, сприятиме вдосконаленню системи інформаційного забезпечення України. В той же час необхідно відмітити, що наукових праць безпосередньо по темі інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки обмаль. Це обумовлює актуальність теми дослідження та необхідність її розробки.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є виявлення особливостей інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки. Відповідно до мети було поставлено наступні **завдання**:

- визначити сутність поняття «інформаційна діяльність»;
- описати інформаційну діяльність бібліотечних закладів;
- охарактеризувати Житомирську обласну універсальну бібліотеку як інформаційну установу;
- розкрити основні напрями та форми інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.

Об'єктом дослідження є інформаційна діяльність.

Предметом дослідження є специфіка організації інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки.

В науковому дослідженні використано як загальнонаукові, так і спеціальні **методи**, а саме:

- метод спостереження – використано для спостереження за організацією інформаційної діяльності бібліотек;
- метод узагальнення – застосовано для підбиття підсумків щодо отриманих результатів дослідження;
- метод порівняння – був використаний для зіставлення інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки імені Олега Ольжича та Житомирської обласної універсальної бібліотеки для дітей та юнацтва.

- метод систематизації – дозволив структурно відобразити отримані відомості;
- описовий метод – застосовано для опису інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки;
- метод контент-аналізу – був використаний для аналізу наповнення офіційного вебсайту Житомирської обласної універсальної бібліотеки та її сторінок у соціальних мережах;
- метод аналізу та синтезу – сприяв відображенню проаналізованих відомостей щодо організації інформаційної діяльності бібліотеки.

Практичне значення одержаних результатів. Результати дослідження можуть бути корисними для працівників бібліотечних закладів, здобувачів вищої освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та викладачів, читачів бібліотеки. Запропоноване може покращити рівень взаємодії між бібліотеками та користувачами, що призведе до популяризації бібліотек як закладів культури. Також це дозволить підібрати ефективні способи та канали поширення інформації бібліотечними закладами.

Апробація результатів. Результати кваліфікаційного дослідження були оприлюднені на III Всеукраїнській студентській науковій конференції «Розвиток сучасної науки: актуальні питання теорії та практики» м. Харків, 19 травня 2023 р.

Публікації. За результатами конференції опубліковано наукові тези у збірнику матеріалів конференції:

Корнійчук Л.О. Фонди Житомирської обласної універсальної бібліотеки. *Матеріали III Всеукраїнської студентської наукової конференції «Розвиток сучасної науки: актуальні питання теорії та практики» м. Харків, 19 травня 2023 рік. /ГО «Молодіжна наукова ліга». – Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа». 2023. С.265.*

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, двох розділів з підрозділами, висновків, списку використаних джерел, додатків. Список використаних джерел налічує 40 найменувань. Загальний обсяг

роботи становить – 50 аркушів.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

1.1. Сутність поняття «інформаційна діяльність»

Питання інформаційної діяльності на сьогодні є досить актуальним. Попри те, що не існує єдиного визначення поняття «інформаційна

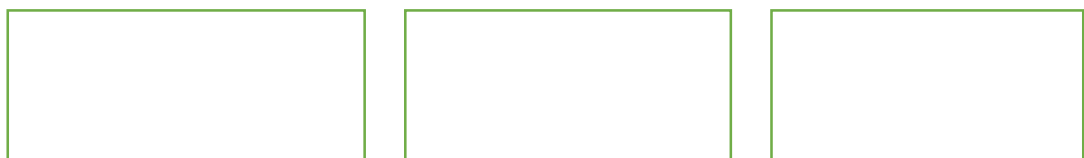
діяльність», у загальному під цим поняттям розуміють процес збору та опрацювання інформації, яка має первинний характер [8, с. 5]. Така діяльність може здійснюватися як одною особою, так і групою осіб, колективом певної установи. При цьому переважно інформаційну діяльність здійснюють установи культурно-виховного спрямування, такі як музеї, архіви, бібліотеки, а також наукові та технічні інститути, а ще приватні та комерційні установи. Водночас основою метою інформаційної діяльності є задоволення інформаційних потреб громадян, що мають конкретні запити.

Інформаційна діяльність повинна відповідати меті (для чого вона здійснюється), суб'єктові (хто є отримувачем інформації чи хто її здійснює), об'єктові (на кого або на що націлена інформаційна діяльність), результатів діяльності (кінцевому продукту її здійснення). При цьому важливими є також методи обробки інформації, шляхи її отримання, способи та канали поширення, бажаний ефект від її розповсюдження.

Інформаційна діяльність може розрізнятися на розумову працю та інформаційне обслуговування. Розумова праця є інтелектуальною роботою, при якій індивідуальні ресурси та знання людини допомагають їй здійснювати пошук інформації та опрацьовувати її для отримання інформаційного продукту. Тобто тут інформаційна діяльність вже є певним процесом, що спрямований на переробку інформації.

Інформаційне обслуговування спрямоване на пошук та опрацювання інформації, де інформаційна діяльність є послугою, часто комерційного характеру. Це вже професійна галузь, яка здійснюється задля того, щоб інші фахівці могли на основі отриманої інформації виконувати свої посадові обов'язки.

Інформаційна діяльність включає до своєї структури наступні компоненти: пошук інформації, створення, збирання, одержання, зберігання, розповсюдження інформації [9, с. 9]. Це продемонстровано на Рис. 1.1.1. Компоненти інформаційної діяльності.

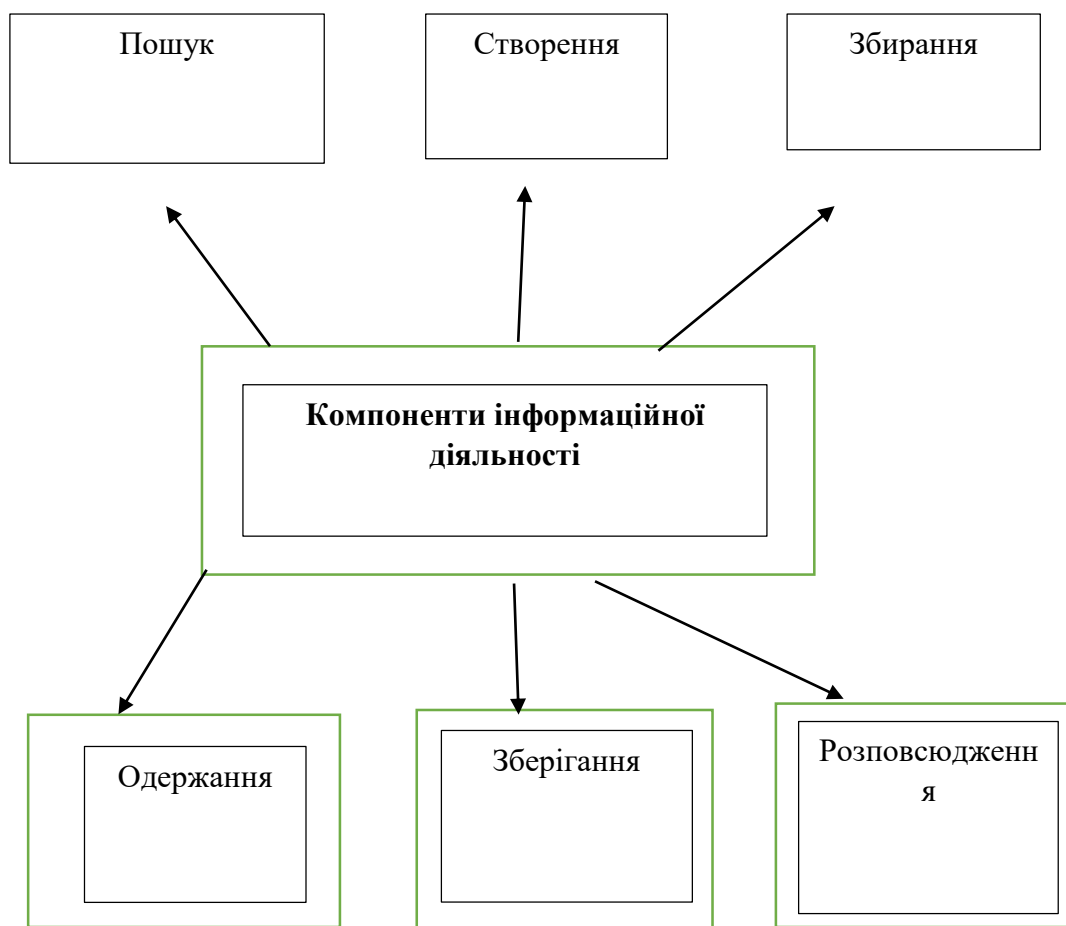

Рис. 1.1.1. Компоненти інформаційної діяльності

Пошук інформації передбачає здійснення за допомогою інтелектуальної праці, матеріальних ресурсів, комп'ютерної техніки, інноваційних технологій перевірку наявних джерел для виявлення потрібної інформації. Це процес є тривалим, оскільки залежить від специфіки інформації та її призначення, залучених фахівців, рівня доступу до інформації [17, с. 33].

Створення інформації передбачає формування попередніх відомостей про наявну інформацію та діяльність із початку роботи над інформаційним продуктом. Під час цього процесу людина повинна усвідомити, яку інформацію прагне побачити вкінці та як вона повинна бути подана.

Збирання інформації передбачає її акумулювання, формування основних тез, розвиток ідеї про кінцевий продукт. При цьому важливо

використовувати лише перевірені джерела, які містять науково обгрунтовані відомості та фактографічні дані.

Одержання інформації включає як акумулювання інформації, так і її придбання або ж отримання. Після цього вже на особі, яка отримала інформацію, лежить відповідальність за її поширення, використання, зберігання.

Зберігання інформації є процесом, що передбачає збереження потрібного стану інформації. Якщо продукт має матеріальний вигляд, то він повинен бути презентабельним та зручним для сприймання. Якщо інформаційний продукт має електронний вигляд, то повинен бути оформленим таким чином, щоб його зміст був зрозумілим, а сам документ має зберігатися у відповідній базі даних чи певній папці. При цьому доцільно зберігати інформаційний продукт відразу на кількох матеріальних носіях та пристроях, електронних ресурсах, щоб не втратити доступ до нього [25, с. 20].

Розповсюдження передбачає поширення інформації, її використання, реалізацію. При цьому залежно від мети інформаційної діяльності та типу інформації визначаються найбільш ефективні способи та канали розповсюдження, інструменти, методи. Зокрема, у сучасних реаліях, інформаційні продукти все частіше розповсюджуються за допомогою соціальних мереж, оскільки це дозволяє поширити інформацію для більшої кількості людей та ефективно отримати відповідь щодо якості інформаційного продукту [28, с. 7].

Загалом інформаційна діяльність здійснюється у багатьох напрямках. Найпоширенішими напрямками ІД є:

- соціальний;
- духовний;
- політичний;
- екологічний;
- економічний;

- технічний;
- науковий;
- міжнародний [38, с. 47].

Також інформаційна діяльність може розрізнятися за способами. Це продемонстровано у Таблиці 1.1.2. Характеристиками способів інформаційної діяльності.

Таблиця 1.1.1. – Характеристика способів інформаційної діяльності

Спосіб	Характеристика
Моделювання	Використання інформаційних даних для створення конкретних моделей
Експертиза	Перевірка достовірності інформації шляхом зіставлення кількох джерел
Забезпечення інформацією	Отримання та опрацювання інформації, з кінцевою метою отримання інформаційного продукту

Варто додати, що інформаційна діяльність нині включає два основні складники. Це наукова обробка та технічна обробка інформації. Наукова обробка передбачає пошук інформації, що відповідає певному проблемному питанню. Відповідно на основі цієї інформації створюється інформаційний продукт, який придатний до сприйняття користувачем. Тобто тут увага приділена саме результату, адже від нього залежить чи буде інформація корисна отримувачу. При цьому оцінювання первинного джерела має відбуватися критично, а вторинний документ повинен містити знаки, які ідентифікують напрям його внутрішнього змісту, до прикладу, інформаційна база чи приналежність до конкретної організації. Часто такими знаками представлення символів індексування. Водночас така інформаційна

діяльність є складною, оскільки важко домогтися того, щоб інформація відповідала всім вимогам споживача [40, с. 21].

Технічна обробка є не менш вагомою. Її значимість полягає у тому, що документ або інформаційний продукт повинен отримати такий вигляд і таку форму, які були б простими для сприйняття. Зокрема, це досягається шляхом додавання до інформаційного продукту зображень, схем, рисунків, таблиць, які допомагають узагальнити наведені дані. Також технічна обробка передбачає визначення форми подачі продукту, зокрема, паперовий чи електронний вигляд, що значно полегшує сприйняття інформації. Одночасно з цим, відбувається процес, що передбачає впорядкування інформаційних продуктів. Автор повинен визначити куди розмістити інформаційний продукт, як його зберігати, як захистити від пошкоджень, чи потрібно здійснювати копіювання його змісту або ж чи варто створювати резервну копію [32, с. 20].

Технічна обробка, зокрема, включає до себе нумерацію продукту, проставлення сторінок, присвоєння йому коду чи назви, оформлення зовнішнього вигляду. Також сюди можна віднести проставлення підписів відповідальних осіб. При цьому враховуючи сучасний технологічний розвиток, технічна обробка нині є процесом швидким та простим, оскільки спеціальні програми дозволяють виставляти поля та розміри аркуша, здійснювати нумерацію, присвоювати код, додавати елементи оформлення та корпоративні знаки, проставляти невидимі знаки. Також інформаційні продукти отримали різні способи представлення, адже крім документів, можна презентувати споживачу презентацію, діаграму, схему, таблицю, інфографіку, відеоряд. Все це свідчить про те, що технічна обробка є не менш важливою за наукову.

Отже, можна зробити висновок, що інформаційною діяльністю є процес збору та опрацювання інформації, яка має первинний характер. Її основними компонентами є пошук інформації, створення, збирання, одержання, зберігання, розповсюдження інформації.

1.2. Інформаційна діяльність бібліотечних установ: поняття, основні ознаки, властивості та форми

Питання інформаційної діяльності бібліотек нині посідає вагомий роль у дослідженні напрямків діяльності бібліотечних установ. Значення висвітлення даної теми обумовлено тим, що бібліотечні центри є провідними закладами освіти та просвітництва, тож рівень їхньої інформатизації впливає на інформаційну діяльність бібліотек, а отже і визначає рівень розвитку суспільства. При цьому основною метою бібліотечних установ є задоволення інформаційних потреб користувачів. Адже дані установи здійснюють пошук, збирання, створення, опрацювання, зберігання інформаційних продуктів. Відповідно, інформаційна діяльність націлена на поширення та реалізацію важливої для користувача інформації[.

Варто відзначити, що інформаційна діяльність бібліотек як напрям почав розвиватися ще у 1800-тих роках. Проте тоді така діяльність поєднувалася з науковою діяльністю, тож була єдиною системою [31, с. 10].

Інформаційна діяльність бібліотеки характеризується швидкістю руху інформації, часом обробки даних, оперативністю включення нової інформації у процеси бібліотечної діяльності (див. Дод. А). З огляду на це, можна визначити такі етапи інформаційної діяльності бібліотечних установ. Це продемонстровано на Рис. 1.2.1. Етапи інформаційної діяльності бібліотечних установ

Рис. 1.2.1. Етапи інформаційної діяльності бібліотечних установ

Однак вже у 1900-тих роках наукова та інформаційна діяльність були розподілені на 2 рівноцінні системи. З того часу інформаційна діяльність була

спрямована на забезпечення користувачів бібліотеки відомостями згідно їхніх інформаційних потреб. Відповідно, цей напрям отримав свою методичну та методологічну основу [33, с. 40].

Інформаційна діяльність бібліотечних установ спрямована на надання користувачам короткої та ґрунтовної інформації, яка здатна задовольнити їх основні потреби. Переважно це поширення інформації про нові знання, наукові досягнення, тенденції у певних сферах. При цьому у бібліотечних установах інформаційна діяльність здійснюється фахівцями та спеціалістами, які володіють навичками пошуку, збору, опрацювання, аналізу та синтезу інформації, що дозволяє отримати науковий документ [13, с. 30]

Інформаційна діяльність бібліотек пов'язана із висвітленням на їхніх офіційних сайтах даних про організацію роботи бібліотеки, новини літературного книжкового ринку, заходи для дітей та дорослих. При цьому структура бібліотечних сайтів в інформаційному просторі переважно витримана, адже вона спрямована на відображення місії та цілі кожної бібліотеки. Переважно сайти бібліотек мають неясковий дизайн, а весь текст побудований в офіційному стилі [37, с. 18].

Так наприклад, на сайті Львівської обласної науково-педагогічної бібліотеки представлено розділи «Інформаційна Діяльність» [14, с. 106]. Сайт бібліотеки Дрогобицького ДПУ ім. І. Франка в розділі «Ресурси бібліотеки» представляє віртуальні виставки [34, с. 116].

Сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки пропонує своїм користувачам віртуальну довідку, електронний каталог, результати видавничої діяльності, форум, пошук видань. Він насичений фактографічною та статистичною інформацією, має фото та відеоматеріали [5; 21, с. 92; 15, с. 95].

Створення електронних ресурсів, зокрема у вигляді електронних бібліотечних виставок, як напрям інформаційної діяльності набуває важливого значення в практиці бібліотек (див. Дод. Б) [10, с. 14]. Електронні бібліотечні виставки - це експозиція у мережі Інтернет за допомогою засобів вебтехнологій, віртуальних образів спеціально підібраних та систематизованих творів друку, які

репрезентуються віддаленим відвідувачам для ознайомлення та використання, а основною їх функцією є інформаційно-комунікативна [36, с. 30]. Підсумовуючи результати аналізу інформаційної діяльності бібліотек, а також представлених на їхніх сайтах матеріалів, можна зробити висновок, що ці установи є більш активними у створенні вторинної продукції, яка відображає традиційні види бібліотечної роботи (бібліографічні огляди, бібліографічні списки, бібліографічні покажчики) (див. Дод. В) [11, с. 18; 16, с. 24].

Враховуючи викладене, важливими є заходи щодо подальшого розвитку інформаційної діяльності бібліотек:

- запровадження обов'язкових курсів підвищення кваліфікації працівників бібліотечно-інформаційної сфери;
- організація науково-методологічних семінарів із проблем інформаційної діяльності для фахівців бібліотек;
- створення у бібліотеках інформаційно-аналітичних відділів, секторів (або запровадження в бібліотеці посади «бібліографа-аналітика»);
- укладання угод між бібліотеками та органами влади з питань освіти (МОН України, НАПН України, обласні й місцеві департаменти, управління освіти) щодо співпраці, визначення пріоритетних тем досліджень;
- створення на сайтах бібліотек розділу «Інформаційна діяльність», в якому будуть оприлюднюватися результати науково-інформаційної діяльності цих установ (повнотекстові документи) [35, с. 105].

Реалізація запропонованих заходів щодо розвитку інформаційної діяльності бібліотек сприятиме вдосконаленню системи інформаційного забезпечення педагогічної освіти, науки і практики України.

Варто відзначити, що для провадження сучасних форм інформаційної діяльності кожна бібліотека щороку складає звіти про науково-інформаційну діяльність, де узагальнює результати діяльності наукових установ і бібліотечно-інформаційної системи (БІС) НАН України з науково-інформаційного забезпечення потреб вітчизняної науки, що дає можливість виявити основний характер розвитку науково-інформаційної діяльності, простежити технологічні,

структурно-функціональні зміни, які трапляються в бібліотечно-інформаційній сфері, охарактеризувати особливості діяльності БІС в сучасних технологічних та соціально-економічних умовах: розвиток їх інформаційної та інформаційно-аналітичної функцій, посилення лідерських позицій деяких бібліотек в окремих галузях науки, збільшення взаємодії з інформаційними підрозділами науково-дослідних установ в забезпеченні науково-інформаційними ресурсами, використанні світових, а також створенні власних інформаційних ресурсів і продуктів; перетворення бібліотек науково-дослідних установ у комплексні науково-інформаційні центри [18, с. 18] (див. Дод. Д).

Не менш важливим напрямом інформаційної діяльності в кожній бібліотеці є оновлення документно-інформаційного фонду (ДІФ), як фундаменту цієї діяльності, документами на всіх видах носіїв інформації, організація його взаємовикористання, збереження і модернізації. Основними джерелами комплектування фонду зарубіжними виданнями є міжнародний книгообмін, централізована підписка (друкованих та електронних видань та доступ до бази даних наукової інформації) та децентралізоване надходження іноземних видань, що становить близько 60% всієї кількості документів, що надходять до фондів.

Цікавим в цьому плані є досвід проведення інформаційної роботи у провідній бібліотечній установі України – Національній бібліотеці України імені В.І.Вернадського (НБУВ). Зокрема, НБУВ постійно інформує науково-дослідні установи про отримання такої літератури та випускає науково-інформаційні видання [30, с. 12].

В умовах інформатизації суспільства зростає роль електронної частини документно-інформаційних ресурсів, оскільки електронні наукові видання значно доповнюють сучасну систему наукових комунікацій, а з часом стануть однією з її основних складових.

Так наприклад, зі створенням в НБУВ Центру комплектування бібліотек обов'язковим платним примірником документів електронні публікації будуть тиражуватися і поширюватися галузевими серіями (природничі, гуманітарні, медичні та аграрні науки) у вигляді упорядкованих кумулятивних масивів

публікацій. Тобто, бібліотека виконує функції тиражування електронних збірників наукових публікації, поширення їх за допомогою комп'ютерних мереж і, як інформаційний центр, їх аналітико-синтетичну обробку зі створенням власної науково-інформаційної продукції, матеріалів конференцій).

З метою забезпечення належного представлення національних інформаційних ресурсів в глобальних інформаційних мережах на вебсайті НБУВ розміщується не тільки інформація про установу та основні напрямки наукової діяльності, але і їх інформаційні ресурси: аналітичні матеріали, звіти про НДР, зміст наукових журналів з анотаціями та повні тексти статей і монографій, наукових збірників, науково-інформаційних видань; БД, електронні каталоги бібліотек [19, с. 115].

Бібліотека створює на сайті вебсторінки, на яких демонструє власну інформаційну продукцію та організовує доступ до світових галузевих інформаційних ресурсів. Сьогодні цей напрямок НІД - одне з провідних в НБУВ. Так, на вебсайті НБУВ представлена інформація про історію бібліотеки, її ресурсах і послугах, електронний каталог і БД робіт українських вчених, інформація про нові надходження видань до фондів. Також у науково-інформаційному порталі НБУВ представлені Інформаційно-бібліотечні ресурси установ НАН України [21, с. 26].

Відповідно до Державної програми розвитку Бібліотеки створюється Український науково-інформаційний портал з системами пошуку та архівування розміщеної в глобальних інформаційних мережах наукової та суспільно значущої інформації. Портал забезпечує інтерактивну навігацію по науково-інформаційних ресурсів на основі взаємодії між зацікавленими організаціями-учасниками. Вже створена система електронних довідників по бібліотеках та інформаційних центрах, НДУ, університетам України та світу. Оперативно поповнюються ресурси наукової електронної бібліотеки України [26, с. 30].

Впровадження в бібліотечну діяльність нових ІТ-технологій та комп'ютеризація бібліотечно-інформаційних процесів є одним із завдань сучасних бібліотек, виконання якого дасть можливість надавати інформацію не

тільки з власного фонду, а й з віддалених джерел інформації. Однак небагато бібліотек (особливо у сільській місцевості) мають повноцінний доступ до Інтернету, вони не мають необхідне устаткування. Все це сприяє зниженню рівня бібліотечного обслуговування, заважає проведенню автоматизації бібліотечних процесів, створення медіатеки в структурі бібліотеки, зупиняє процес перетворення бібліотеки в інформаційний центр.

Кожна бібліотека ініціює розробку і координує застосування дієвих стратегій комунікації з пріоритетних питань і проводить кампанії в області комунікації на підтримку основних цілей бібліотеки в інтересах забезпечення більш широкого розуміння її роботи. Вона також розширює існуючі і формує нові партнерства з різними зацікавленими сторонами з метою просвіти окремих людей і широкої громадськості в усьому світі і їх мобілізації на підтримку ідеалів та діяльності бібліотек [22, с. 155].

Одна з цілей бібліотеки полягає в тому, щоб організувати виробництво друкованих видань таким чином, щоб у максимально можливому ступені скористатися мультимедійним потенціалом Інтернет. Використання Інтернет і електронних засобів для рекламування і розподілу видань для продажу є одним із результативних напрямів роботи бібліотечної системи бібліотеки. В даний час в Інтернеті відкритий доступ до загального Міжорганізаційного каталогу, Загальної системи каталогізації та бібліотек [24, с. 20].

Разом з тим для забезпечення більш ефективного обслуговування користувачів бібліотечних послуг в аспекті інформаційної діяльності кожна бібліотека повинна провести деякі заходи, які неможливі через недостатність коштів. Ці заходи включають невелике збільшення обсягу закупівлі друкованих видань; істотне розширення доступу до комерційних онлайн-послуг; придбання програмних засобів, що забезпечують автоматичне генерування електронних сигналів базами даних; проведення регіональних навчальних курсів для співробітників депозитарних бібліотек; проведення відеоконференцій тощо. Мета полягає в тому, щоб наблизитися до створення віртуальної бібліотечної мережі, що дозволяє службам в різних місцях обмінюватися інформаційними

ресурсами і, при цьому, не ігнорувати потреби в друкованих інформаційних ресурсах користувачів на місцях.

Отже, можна стверджувати, що інформаційна діяльність бібліотек спрямована на забезпечення користувачів закладу певною інформацією. Для цього виконується ряд етапів та процесів.

Таким чином, інформаційною діяльністю є процес збору та опрацювання інформації, яка має первинний характер. Її основними компонентами є пошук інформації, створення, збирання, одержання, зберігання, розповсюдження інформації. Якщо говорити про інформаційну діяльність бібліотечних установ, то тут основними етапами інформаційної роботи можна виокремити підбірку джерел, опрацювання інформації, формування бази даних, введення інформаційних баз до масивів даних, розповсюдження та поширення інформації, надання інформації споживачеві. До того ж інформаційна діяльність бібліотек нерозривна пов'язана із висвітленням електронних ресурсів на офіційних сайтах бібліотек та в інформаційних системах. Для цього сформовано загальні та єдині бібліотечні системи. Тож як і інформаційна діяльність бібліотек, так й інформаційна діяльність загалом, спрямовані на надання інформаційних послуг та інформаційних продуктів споживачеві.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ УНІВЕРСАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

2.1. Житомирська обласна універсальна бібліотека як інформаційна установа

Комунальний заклад «Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека імені Олега Ольжича» Житомирської обласної ради (ЖОУНБ імені Олега Ольжича) – провідний просвітницький і культурний центр міста і області, депозитарій краєзнавчих видань, найбільше сховище творів друку в області [5]. У вересні 2016 року розпочав свою роботу Центр освіти дорослих на базі Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олега Ольжича – перший в Житомирській області. Головна ідея створення та діяльності Центру освіти дорослих у Житомирі – це організація системної роботи з вивчення і надання дорослому населенню актуальних освітніх та культурних послуг у сфері

неформальної освіти. Стартовим напрямком діяльності Центру було обрано підвищення спроможності дорослого населення м. Житомира до збереження балансу в сімейній (особистій), професійній та дозвілєвій сферах життєдіяльності.

Протягом вересня – листопада 2020 було проведено безкоштовний навчальний курс «Особистісна ефективність», який містив такі теми:

- постановка цілей;
- успішне планування часу;
- ефективна самопрезентація;
- фінансова грамотність;
- стратегії вирішення сімейних конфліктів;
- здоров'язберігаюча поведінка і планування сім'ї [30, с. 4].

Заняття проводили досвідчені сертифіковані тренери. Під час тренінгових занять учасники та учасниці отримували максимально корисну та цікаву інформацію, а також визначалися з можливостями її практичного застосування. Цільові аудиторії учасників/учасниць тренінгів: державні службовці, приватні підприємці, педагоги, медійники, ІТ-спеціалісти, громадські активісти, студенти, молоді мами у соціальній відпустці, медики, безробітні, пенсіонери. Кількість учасників – близько 300 осіб. Широкий спектр представлених за віком та сферами зайнятості учасників та учасниць свідчить про актуальність та необхідність занять з неформальної освіти у житті дорослих.

Методи неформального навчання дорослих: групова робота, дискусії, робота в парах, «мозковий штурм», індивідуальні завдання, наочні приклади, міні-лекції, перегляд мультимедійних презентацій, рольові вправи та ігри. Центр освіти дорослих виступив майданчиком для спілкування й обміну досвідом різних цільових груп дорослого населення. Між присутніми на тренінгових заняттях встановились дружні відносини, які вони продовжують підтримувати поза межами Центру [5].

Здійснений бібліотекою курс «Особистісна ефективність» спонукав учасників та учасниць до об'єднання для подальшої спільної просоціальної

діяльності. Сталість результатів: Центр освіти дорослих діє на постійній основі. У відповідь на численні прохання заплановано подальше проведення курсу «Особистісна ефективність» тренінгових занять у Центрі освіти дорослих. Варто відзначити наявність зацікавлених осіб з числа учасників і учасниць, які запропонували свої послуги та виявили бажання стати партнерами у реалізації діяльності Центру освіти дорослих.

Одночасно з цим, бібліотека є соціально орієнтованою установою. Адже нині існує суперечність між потребами людей з інвалідністю у самоідентифікації, творчій самореалізації, освітній адаптації та можливостями їх задоволення у сфері дозвілля. Сучасна бібліотека може стати інституцією, яка дозволяє задовольнити вищезазначені актуальні проблеми [30, с. 4].

Так, у межах проєкту на базі Інклюзивного читального залу ЖОУНБ ім. О. Ольжича започатковано Інклюзивну арт-майстерню. Її ключові завдання:

- реалізація рекреаційної функції молоді з особливими освітніми потребами;
- сприяння творчій самореалізації та самозайнятості користувачів з особливими потребами шляхом участі в майстер-класах;
- розширення міжособистісних контактів молоді з обмеженими можливостями;
- підвищення соціальної компетентності молоді з особливостями. Варто зазначити, що техніки, використовувані на майстер-класах, також були спрямовані на фізичну реабілітацію учасників, які мають вади опорно-рухового апарату, зокрема, дитячий церебральний параліч.

Основу дозвілля в Інклюзивній арт-майстерні з молоддю із інвалідністю складала такі види творчої прикладної діяльності:

- плетіння тату-чокерів (прикрас) – залучено 39 осіб;
- виготовлення картин в техніці «string art» (панно з ниток та цвяхів) – залучено 30 осіб;
- виготовлення натурального мила ручної роботи – залучено 54 особи [5].

Для соціального значення творчої діяльності молоді з особливостями було організовано Благодійний онлайн-аукціон «Крок за кроком до здійснення мрії». Важливим елементом діяльності арт-майстерні є намагання навчити молодь з особливостями певним технікам ручної роботи.

Варто зауважити, що зазначені техніки є менш поширеними в нашому місті, тому можуть мати успішне розповсюдження серед громади. Можна узагальнити, що діяльність сучасної бібліотеки як агента соціалізації молоді з обмеженими фізичними можливостями полягає в комплексній підтримці соціальної реабілітації та інтеграції цієї групи клієнтів бібліотеки, що реалізується через освітню, дозвілєву та творчу діяльність.

Сталість результатів: після завершення реалізації проекту майстер-класи в Інклюзивній арт-майстерні продовжується. З урахуванням побажань молоді з особливими потребами, розроблено різноматичну програму заходів: виготовлення новорічних еко-іграшок та сніговиків зі шкарпеток; виготовлення картин з гудзиків; майстерня виготовлення оберегів; виготовлення картин в техніці «string art»; майстер-клас «Пасхальне диво»; техніка канзаші – створення прикрас з атласних стрічок; топіарій – дерево щастя своїми руками; листівки в техніці квілінгу «Мистецтво на дотик» (до Міжнародного дня сліпих); виготовлення та декупаж дерев'яних підставок під гарячі напої; виготовлення новорічних іграшок із фетру [30, с. 9].

Також на базі бібліотеки апробовано нову для культурної інституції форму роботи – «Ігротека з бібліотекою» – навчально-дозвілєвий захід для всієї сім'ї, під час якого батьки з дітьми були об'єднані у команди та виконували цікаві творчі і практичні завдання з питань здоров'язберігаючої поведінки, ефективного спілкування, поведінки у ситуації конфлікту, складання казок. Це сприяло згуртуванню сім'ї, виробленню навичок безконфліктного спілкування та атмосфері дружності.

У межах проєкту було підготовлено методичні розробки до сімейних ігротек з таких тем:

- «спілкування – шлях до порозуміння між людьми»;

- «кроки до здоров'я»;

- «казкотерапія в роботі з дітьми, які мають особливі освітні потреби».

Сталість результатів: десять бібліотек області, які брали участь у проєкті, отримали методичні розробки для використання у своїй діяльності, а також комплекти настільних ігор для продовження ігротек. Ігротека з бібліотекою
Зміст: використання батьками казкотерапії в роботі з дітьми, які мають особливі освітні потреби [5].

Методи та атмосфера: Поки батьки працювали з тренером та обговорювали терапевтичний зміст казок, паралельно в читальному залі волонтери організовували дозвілля малечі, яка має особливості. Зокрема, для наймолодших був облаштований ігровий куточок, де вони мали можливість скласти пазли, спілкуватися з Пушком (папугою, який живе в Інклюзивному читальному залі - птахи надають певний біоенергетичний вплив на людину), грати в сюжетно-рольові ігри, маніпулюючи іграшками, малювати малюнки. Важливо, що батьки в цей момент активно працювали з тренером, і, водночас, коли це потрібно було для дитини, взаємодіяли з нею.

Ефект спільної діяльності в ігротеці перевершив очікування. Свідченням цього є бажання батьків брати участь в подібних ігротеках, аби поглибити свої знання з казкотерапії та розширити комунікативний простір власної дитини. Після закінчення ігротеки присутні ділились враженнями, всі зазначили, що гарно провели час, набули нових знайомств. Для наймолодших учасників та учасниць ігротеки попередньо були підготовлені призи (книжечки), які викликали сплеск емоцій в малечі. Сталість: ігротеки з бібліотекою тепер проходять щопонеділка з 17.00 до 19.00 в приміщенні Інклюзивного читального залу [30, с. 12].

Так наприклад, бібліотека провела у 2016 р. цікаве дослідження для виявлення потреб читачів. Для цього було сформовано фокус групи. Успішність тієї чи іншої ініціативи залежить від того, наскільки ця ініціатива потрапляє в коло інтересів людей, що мають бути долучені. Саме тому послуги, що йдуть від

можливостей установи, завжди програють послугам, що йдуть від потреб цільової аудиторії.

У межах проєкту було важливо вивчити думку представників громади стосовно послуг бібліотеки та перспектив її діяльності в галузі освіти, інтелектуального розвитку та культурного дозвілля, в першу чергу, дорослого населення Житомирщини. Тут був використаний, зокрема, метод фокус-групи – це метод дослідження цільової аудиторії, який застосовується при проведенні якісних маркетингових досліджень і є різновидом глибинного інтерв'ю. Фокус-група дає можливості:

- з'ясувати існуючі переконання та уявлення;
- отримати інформацію про імідж та сприйняття культурної установи;
- ознайомитись з існуючими симпатіями та антипатіями;
- вислухати аргументи «за» та «проти»;
- вислухати пропозиції та ідеї;
- дізнатись історії про позитивний та невдалий досвід;
- почути зауваження та різні точки зору [5].

Таким чином, фокус-група дає можливість виявити проблему, обговорити її, оцінити її важливість для певної категорії населення, запропонувати можливі варіанти вирішення, а також визначити, де можуть існувати незадоволені потреби споживачів послуг (в даному випадку, культурних) та де потрібні ті чи інші зміни.

До вивчення потреб цільової аудиторії в рамках цього проєкту долучились десять бібліотек Житомирської області: дві сільські бібліотеки, п'ять центральних бібліотек міст і районів області, одна міська бібліотека-філія та дві обласні бібліотеки. Загалом у фокус-групових дослідженнях взяли участь більше 120 осіб віком від 16 до 75 років. Всі обговорення проходили за однаковою програмою та мали на меті з'ясувати потреби дорослого населення в галузі культурного дозвілля, додаткової освіти та інтелектуального розвитку.

Виявлені загальні тенденції:

- можливостей для освіти дорослих мало;

- люди часто необізнані щодо можливостей культурного дозвілля в місті (селищі);
- доросле населення сприймає заклади культури як щось стале, не здатне до розвитку і змін;
- дорослі люди мають свої запити й потреби в галузі культури;
- для дорослих цікавими є заходи, де учасники можуть робити щось самі;
- дорослі самі готові активно діяти задля реалізації своїх культурно-освітніх запитів: продукувати культурний продукт, залучати нових симпатиків ідеї, пропонувати нові форми і шляхи розвитку тощо;
- якісний культурний простір треба створювати загальними зусиллями закладів культури, громадських організацій та пересічних громадян;
- люди хочуть бути не тільки «приймачами» якоїсь інформації чи події, а їх активними рівноправними учасниками, чия думка важлива, а досвід може слугувати іншим [30, с. 14].

Результат-пропозиції, що складені на основі побажань і прагнень користувачів і партнерів, надані для кожної бібліотеки індивідуально:

- наявна можливість трансформувати свою діяльність відповідно до конкретних запитів та потреб своїх клієнтів;
- зміна підходу, коли користувачі бібліотеки сприймаються як повноправні партнери, від яких значною мірою залежить успіх заходу і установи загалом;
- бібліотекарі набули досвід проведення дослідження (фокус-група як інструмент отримання глибинної інформації про особливості поведінки споживачів бібліотечних послуг) [5].

У травні 2023 року бібліотека організувала проєкт «Є мова – є нація». Сутність даного проєкту полягала в організації вуличної акції, де перехожим пропонували пов'язати між собою слова, які є дієсловами і синонімами один до одного; знайти аналоги іншомовних слів до українських; розповісти про значення фразеологізмів. Такий проєкт був спрямований передусім на покращення знань людей про мову, відповідно, їм розповідалося про бібліотеку та значення книги у поповненні словникового складу людини.

Також у травні 2023 року було організовано проєкт «На шляху до власного ресурсу». Його сутність полягала у тому, що з відвідувачами бібліотеки проводилася зустріч, яку модерували спеціалісти із Житомирської психологічної служби. Важливість проєкту обумовлена тим, що користувачі бібліотеки через військові дії можуть мати психологічні проблеми, саме тому допомога їм досить важлива.

Отже, бібліотека володіє значним обсягом ресурсів та надає велику кількість послуг. Це робить її орієнтованою на читача та дозволяє розширювати цільову аудиторію.

2.2. Основні напрями та форми інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки

З метою активної інформаційної діяльності бібліотека використовує різного роду ресурси, форми та методи. Ресурсами бібліотеки є різноманітні фонди, методами інформаційної роботи – ведення офіційної сторінки у мережі Фейсбук, офіційний вебсайт. Документально-інформаційними ресурсами є такі фонди бібліотеки як Фонд виробничої літератури, Фонд гуманітарної літератури, Фонд літератури іноземними мовами, Фонд краєзнавства, Фонд літератури з мистецтва, Фонд наукової інформації та бібліографії, Фонд спеціалізованої медичної літератури, Фонд україніки. Також ресурсами бібліотеки є нові бібліотечні технології, організація каталогів, соціокультурні та інформаційно-видавничі ресурси, формування фондів, науково-методичні ресурси, електронні ресурси. Також діють центри «Вікно в Америку» та «Інтернет-центр» [5].

Важливим напрямом інформаційної діяльності є робота на офіційному вебсайті бібліотеки. Тут вказані такі ресурси як бібліографічні покажчики і списки, календарі знаменних і пам'ятних дат, бібліографічні огляди, інформаційні та оглядові довідки, методичні поради і рекомендації з різних галузей знань. Особлива увага у діяльності бібліотеки приділена краєзнавчим ресурсам, які представлені у розділі «Житомирщина». Тут вказані нові книги, які

були надруковані у Житомирській області за 2022 р. і які надійшли до фонду бібліотеки. Ресурси подані у вигляді електронного каталогу. У каталозі подано бібліографічні описи книг, анотації та копії обкладинок.

Бібліотека надає користувачам ряд інформаційних послуг. Послугами є віртуальна довідка, електронний каталог, інформування читачів, видавнича діяльність, віртуальні виставки, електронна бібліотека, зведений електронний каталог, періодичні видання. Тобто можна побачити, що бібліотека надає велику кількість послуг читачам.

Електронному каталогу бібліотеки приділена вагома увага користувачів вебсайту бібліотеки. Електронний каталог бібліотеки включає документи від 1700-тих років і до сучасних років. За його допомогою читач може своєчасно та у зручний спосіб знаходити потрібну для нього інформацію, а також отримувати доступ до літератури та видань. Для користування каталогом відвідувач сайту може вибрати наступні параметри пошуку: автор, рік видання, мова, назва документа, вид документа, присутність електронної версії документа. Крім того, при виборі виду документа каталог пропонує розподіл документів на книги, дисертації, збірники, журнали, автореферати, рукописи. В електронному каталозі також містяться опрацьовані старовинні документи [5].

Для зручності користування каталогом він поділений на Зону пошуку, де читач може вибрати пошук за категоріями Автор, Рік видання, Назва; Пошук, де читач вводить ключові слова; Надходження за, де читач вводить дату надходження документа вибираючи із таких параметрів як Рік та Місяць. Якщо находжень за вказаний період не було, то відвідувач сайту бачить місяць виділений чорним шрифту, на його сторінку перейти не можна; якщо надходження були, то місяць виділений синім шрифтом і можна здійснити перехід за посиланням.

Після переходу відвідувач сайту може бачити Прізвище, ім'я, по-батькові автора останнього надходження, бібліографічний опис документа, УДК, ББК, рубрики, ключові слова, анотацію, отримувача. Також відвідувач бачить

кількість примірників, що надійшла до бібліотеки та кількість примірників, які знаходяться нині у бібліотеці.

Тож електронний каталог слугує зручним інструментом пошуку видань. Першочергово він дозволяє дізнатися чи є взагалі документ у бібліотеці, скільки примірників надійшло, чи є вільні примірники. Це дозволяє безпосередньо не відвідувати бібліотеку, а своєчасно зорієнтуватися з приводу наявності того чи іншого документа.

Віртуальна довідка як послуга побудована у вигляді певної таблиці, де першим стовпцем слугує назва теми, другим є теми для обговорення, третім стовпцем є повідомлення і четвертим є дата надходження останнього повідомлення. При виборі назви теми користувачу відкриваються підтеми, де можна вибрати окрему тему для перегляну та повідомлення. Тобто віртуальною довідкою є електронне сховище обговорень на певні теми. Ці теми стосуються як бібліотеки безпосередньо, так і бібліотечної сфери загалом.

Видавнича діяльність передбачає короткий огляд надрукованих видань, що містяться у фондах бібліотеки. Це ті видання, що були надруковані у 2022 р. та 2023 р., також можна визначити інші роки. Така послуга надається в електронному вигляді і дозволяє дізнатися про останні новинки бібліотечної справи та літератури. Цей підрозділ має такі підпункти як Назва, структурний підрозділ, Рік, Файл (посилання на джерело) [5].

Послуга «Віртуальні виставки» дозволяє переглянути останні електронні виставки, підготовлені бібліотекою. Зокрема, читач може вибрати в актуальному підрозділі хто відповідальний за виставку, знайти її назву, ким створено, дату розміщення, посилання. Тобто це набір тематичної інформації, що сформовано у певний комплекс даних, що має на меті презентувати певну тему користувачу.

Послуга «Електронна бібліотека LIVO» передбачає надання інформації про оцифровані документи бібліотеки. Переважно це видання, які стосуються краєзнавчої тематики, рідкісні та цінні. Ця послуга зручна тим, що користувач отримує доступ до тих документів, які не може отримати на руки або доступ до яких обмежено.

Інформування читачів як послуга здійснюється за допомогою офіційного вебсайту, а також сторінок у соціальних мережах, взаємодії із медіа. Така послуга дозволяє вчасно інформувати читачів про організацію роботи бібліотеки та про її новини, що унеможлиблює виникнення неприємних ситуацій [5].

Як вже було зазначено вище, основна комунікація із читачами бібліотеки здійснюється за рахунок вебсайту установи. В загальному плані вебсайт містить такі структурні компоненти як:

Головна – інформація про бібліотеку, адреса, контакти, електронна пошта.

Послуги – Віртуальна довідка (форуми з певних тем) та Правила форуму (інформація про форум).

Пошук – вікно пошуку на сайті.

Події – анонси запланованих заходів.

Читачеві – розклад роботи бібліотеки.

Структура бібліотеки – назва структурного підрозділу, її керівник, контакти, електронна пошта.

Про нас – історія розвитку бібліотеки.

Електронний каталог – інформація про електронний каталог бібліотеки.

Ресурси – інформація про надруковані матеріали бібліотеки.

Проекти – інформація про проекти бібліотеки [5].

Інформація на сайті переважно лаконічна, текст складаються із 5-10 речень. Здебільшого інформаційні повідомлення не містять фотоматеріалів, відео матеріали відсутні. На офіційному сайті також присутні посилання на сторінки бібліотеки у мережі Фейсбук та Ютуб. Знизу сторінки розміщені такі розділи як Події, Читачеві, Проекти, Послуги і Ресурси, Бібліотекарю.

Дизайн сайту є мінімалістичним. Він оформлений у синьо-біло-сірих тонах, що робить контент сприйнятливим для розуміння. Також відсутнє нагромадження додаткових елементів. Акцент зроблений на тексті та доповнений фотоматеріалами.

Варто відмітити, що зверху офіційного вебсайту на сторінці Головна розміщені історичні фото бібліотеки, фото будівлі та приміщень бібліотеки, герб Житомира. Тобто відвідувач сайту відразу отримує можливість ознайомитися із тим, про що йтиметься в інформаційних повідомленнях сайту. При цьому при перегляді наступних рубрик, можна відмітити, що майже третину сторінки займають фото, які стосуються певної тематики, яка викладена у розділі. Тож бібліотека приділяє ключову увагу візуалізації інформації.

З лівого боку сайту можна побачити такі розділи як Події (анонс заходів), Новини (остання інформація щодо діяльності бібліотеки та бібліотечної сфери), Календар заходів (заплановані події), Екскурсія бібліотекою. Останній розділ включає 3 відео, що викладені у порядку їх розміщення на сайті. Кожне відео є частиною цілісного відеоряду про бібліотеку, що охоплюють розповіді фахівців бібліотеки про історію бібліотеки, її функціонування, структуру, заходи та події. Така інформація буде корисна потенційним відвідувачам бібліотеки, що хочуть отримати більше інформації про нього.

Нижче зліва розміщений розділ Пошук. У параметр пошуку відвідувач вебсайту може вбити ключове слова та натиснути кнопку Застосувати. Після цього він отримує відповідь про пошукове слово у вигляді таблиці. Столпчик Назва репрезентує ті видання, які відповідають пошуковому параметру. Столпчик Зміст відповідає сутності пошукового запиту та розкриває розташування того, що шукає відвідувач. До прикладу, якщо вбити у пошук слово Книга, то можна побачити назви книг, останні дати їх надходження, приналежність книг до конкретних структурних підрозділів. Також можна побачити згадки пошукового слова у статтях бібліотеки. Тобто система як шукає те, що відповідає змісту, так і те, що стосується назви пошукового запиту [5].

Також на сайті є розділ «Ми у пошукових мережах». На ньому розміщено посилання бібліотеки у соціальних мережах «Фейсбук» [6] та «Ютуб» [7]. Це дозволяє більш продуктивно організовувати взаємодію читачів та користувачів різних ресурсів. При цьому сторінка у мережі «Фейсбук» більше присвячена інформуванню про організацію роботи бібліотеки та проведених заходах [6].

Сторінка у мережі «Ютуб» переважно демонструє відео, які стосуються проведеним подіям та інформує про заплановане [7]. Важливо відмітити, що відео у мережі «Ютуб» представлені за допомогою різних фахівців бібліотеки, які розповідають про певну тематику або більше інформують про свій розділ. Мережа «Фейсбук» ведеться адміністратором, який позначає на дописі працівників бібліотеки чи діячів бібліотечної сфери.

Окремим підрозділом, який на розміщений на сайті, є Відділ «Інклюзивний читальний зал». Інформація викладена у розділі присвячена тому, навіщо бібліотеці такий відділ, яка мета його функціонування, як бібліотека забезпечує потреби людей із обмеженими фізичними можливостями, історія інклюзивного відділу. Розділ має соціальне значення, оскільки розкриває проблему відсутності відповідного технічного та матеріального забезпечення бібліотек ресурсами та обладнанням для людей, що мають фізичні вади. Зокрема, відділ надає послуги людям із проблемами зору, слуху, мовлення [5].

Також бібліотека має розділ «Відеоматеріали». Це підбірка відео, які зняті фахівцями бібліотеки і які присвячені питанню діяльності бібліотеки. Всього знято та опубліковано 103 таких відео.

Як вже було зазначено, бібліотека активно представлена у соціальних мережах. Так, у мережі «Фейсбук» сайт бібліотеки налічує 1800 стежачів. На сторінці публікуються дописи щодо проведених та майбутніх заходів. Всі дописи доповнюються фото та відеоматеріалами.

Ютуб-канал бібліотеки містить велику кількість відео. Вони присвячені певним хворобам, цифровій грамотності, навчанню жестовій мові. При цьому такі відео переважно націлені на дітей та підлітків, де побутовою мовою пояснюються складні речі. Відео також присвячені розмовному клубу, майстер-класам, виставкам. Все це повинно сформувати у читача розуміння того, що він потрапив до певного культурного центру, де може не лише прочитати книги, але й отримати нові знання.

Після початку воєнних дій 24 лютого 2022 року, бібліотека розпочала свій літопис воєнного періоду. З 23 березня 2022 року бібліотека почала надавати

послуги читачам. У 2022-23 рр. бібліотека провела сотні заходів: презентації книг, художні і фотовиставки, майстер-класи, заняття в клубах за інтересами та творчих гуртках, круглі столи та читацькі конференції з актуальних питань сьогодення.

Нині найбільшою популярністю користуються твори сучасних українських письменників: Марії Матіос, Сергія Жадана, Лади Лузіної, Мирослава Дочинця, Василя Шкляра, Ліни Костенко, Світлани Таран. Також користуються попитом: довідково-енциклопедичні видання; сучасна історична література; краєзнавчі видання наукової та науково-популярної тематики; періодичні видання центральних та місцевих закладів.

Отже, можна зробити висновок, що бібліотека проводить активну інформаційну діяльність відповідно до умов часу. Важливу роль відіграє вебсайт установи. Він є структурованим. Це робить його зручним та доступним до перегляду. Також використовуються бібліотекою і такі форми інформаційної діяльності як здійснення різноманітних проєктів, ведення власних сторінок у соціальних мережах «Фейсбук» та «Ютуб».

Таким чином, Житомирська обласна універсальна бібліотека є установою, що під час своєї діяльності реалізовує різноманітні проєкти, застосовує різні форми та методи інформаційної діяльності. Бібліотека здійснює інформування читачів не лише про свою діяльність, а й про новини бібліотечної сфери. При цьому установа шляхом активного інформування читачів має можливість залучати різного роду цільову аудиторію до своєї діяльності. Зокрема, вона активно використовує офіційний вебсайт, а також сторінки у соціальних мережах «Фейсбук» та «Ютуб».

ВИСНОВКИ

Отже, у кваліфікаційній роботі було виявлено та охарактеризовано особливості інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки. Відповідно до проведеного дослідження можна зробити наступні висновки.

Визначено сутність поняття «інформаційна діяльність». У загальному під цим поняттям розуміють процес збору та опрацювання інформації, яка має первинний характер. Така діяльність може здійснюватися як однією особою, так і групою осіб, колективом певної установи. При цьому переважно інформаційну діяльність здійснюють установи культурно-виховного спрямування, такі як музеї, архіви, бібліотеки, а також наукові та технічні інститути, а ще приватні та комерційні установи. Водночас основою метою інформаційної діяльності є задоволення інформаційних потреб громадян, що мають конкретні запити. Інформаційною діяльністю є процес збору та опрацювання інформації, яка має первинний характер. Її основними компонентами є пошук інформації, створення, збирання, одержання, зберігання, розповсюдження інформації.

Проаналізовано інформаційну діяльність бібліотечних установ. Відзначено, що вона спрямована на надання користувачам короткої та ґрунтовної інформації, яка здатна задовольнити їх основні потреби. Переважно це поширення інформації про нові знання, наукові досягнення, тенденції у певних сферах. При цьому у бібліотечних установах інформаційна діяльність здійснюється фахівцями та спеціалістами, які володіють навичками пошуку, збору, опрацювання, аналізу та синтезу інформації, що дозволяє отримати науковий документ

Інформаційна діяльність бібліотек пов'язана із висвітленням на їхніх офіційних сайтах даних про організацію роботи бібліотеки, новини літературного книжкового ринку, заходи для дітей та дорослих. При цьому структура бібліотечних сайтів в інформаційному просторі переважно витримана, адже вона спрямована на відображення місії та цілі кожної бібліотеки.

Охарактеризовано Житомирську обласну універсальну бібліотеку як інформаційну установу. Бібліотека володіє значним обсягом ресурсів та надає велику кількість послуг. Це робить її орієнтованою на читача та дозволяє розширювати цільову аудиторію. Головна мета діяльності бібліотеки – забезпечення потреб користувачів в інформації не тільки традиційними засобами, а й на основі нових інформаційних технологій. Комп'ютеризація бібліотечно-бібліографічних процесів забезпечила підвищення оперативності і якості обслуговування користувачів, надала можливість отримувати необхідну інформацію через Інтернет.

Розкрито основні напрямки та форми інформаційної діяльності Житомирської обласної універсальної бібліотеки. На офіційному вебсайті бібліотеки вказані такі ресурси як бібліографічні покажчики і списки, календарі знаменних і пам'ятних дат, бібліографічні огляди, інформаційні та оглядові довідки, методичні поради і рекомендації з різних галузей знань. Особлива увага у діяльності бібліотеки приділена краєзнавчим ресурсам, які представлені у розділі «Житомирщина». Тут вказані нові книги, які були надруковані у Житомирській області за 2022 р. і які надійшли до фонду бібліотеки.

Послугами є віртуальна довідка, електронний каталог, інформування читачів, видавнича діяльність, віртуальні виставки, електронна бібліотека, зведений електронний каталог, періодичні видання. Тобто можна побачити, що бібліотека надає велику кількість послуг читачам. Ресурси подані у вигляді електронного каталогу. У каталозі подано бібліографічні описи книг, анотації та копії обкладинок.

Інформаційна діяльність бібліотеки здійснюється за рахунок функціонування офіційного вебсайту, сторінки у соціальній мережі «Ютуб», сторінки у соціальній мережі «Фейсбук». При цьому основна увага приділена саме офіційній сторінці як інструменту інформування користувачів бібліотеки.

Таким чином, інформаційна діяльність бібліотек на сучасному етапі спрямована на надання якісної та повноцінної інформації користувачам швидко та у зручний спосіб. Зокрема, це обумовлено тим, що бібліотека є тим центром, який надає різного роду інформацію та володіє значними за обсягами ресурсами для виконання інформаційної функції. Одночасно з цим можна побачити, що бібліотеки активно використовують у своїй діяльності широкі інструменти офіційного вебсайту та застосовують методи інформування за допомогою соціальних мереж.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992. № 2657-ХІІ. Поточна редакція 31.03.2023. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 01.03.2023).
2. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27.01.1995. №7. Поточна редакція 01.01.2022. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/32/95-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998. № 27-28. Поточна редакція 01.03.2023. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від Набуття чинності від 22.05. 2003. № 36. Поточна редакція 01.08.2022. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

Офіційні сайти установ, організацій та їхні офіційні сторінки у соціальних мережах

1. Офіційний веб-сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки. URL: <https://www.lib.zt.ua/ua/structurlibrary-ua> (дата звернення: 21.05.2023).

2. Офіційний сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки у соціальній мережі Фейсбук. URL: <https://www.facebook.com/lib.zt.ua> (дата звернення: 21.05.2023).

3. Офіційний сайт Житомирської обласної універсальної бібліотеки у соціальній мережі Ютуб. URL: https://www.youtube.com/channel/UCTEz_8oFXInBPST-E9gtaTw (дата звернення: 21.05.2023).

Наукові, довідкові, навчальні видання

4. Балабат Ю. Організація діловодства. Тернопіль, 2018. 51 с.
5. Бобришева І. Системи електронного документообігу на ринку України. Вінниця, 2021. 52 с.
6. Богза Н. Публічні бібліотеки та їхня роль у забезпеченні інформаційних потреб громади. *ОУНБ*. 2021. Вип. 1. С. 13-26.

7. Гарагуля С. Бібліотеки в інформаційному суспільстві: орієнтація на користувача. *Бібліотечний вісник*. 2014. № 6. С. 17–23.
8. Гарагуля С. С. Бібліотека та веб 2.0: зміна фахової парадигми. *Наукові праці Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського*. 2021. Вип. 34. С. 91–95.
9. Головаха С. Наукова бібліотека у соціальних мережах. *Бібліотечний вісник*. 2016. № 1. С. 29–32.
10. Давидчук А. Наукоємні технології в бібліотеках і сучасність. *Вісник НАКККіМ*. 2017. Вип. 3. С. 105-107.
11. Дяченко Н. Інноваційна діяльність бібліотек закладів освіти. *Інноваційна діяльність*. 2022. Вип. 1. С. 94-96.
12. Електронні інформаційні ресурси бібліотек у піднесенні інтелектуального і духовного потенціалу українського суспільства: монографія; нац. акад. наук України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. Київ, 2011. 247 с.
13. Захарова, І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 336 с.
14. Зозуля, С. М. Періодичні видання як результат інформаційно-аналітичної діяльності освітянських бібліотек України: сучасний стан та тенденції розвитку. *Вісн. Кн. палати*. 2014. № 2. С. 17-21.
15. Іваницька Т. Інформаційний простір бібліотеки: нові технології – нові можливості. *Вища школа*. 2021. № 4. С. 113–122.
16. Карашук О. Бібліотека в сучасному інформаційному просторі. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2016. Вип. 43. С. 596–610.
17. Кобелев О. Інформаційна аналітика в організаційній структурі провідних бібліотек України. *Вісн. Кн. палати*. 2014. № 12. С. 26-28.
18. Колеснікова Т.О. Бібліотечні міфи інформаційного суспільства . *Освіта регіону*. 2019. № 4. С. 155-161.

19. Коноплицька О. Діяльність бібліотеки в інформаційному суспільстві. *Інформація та соціум*. 2021. Вип. 12. С. 45-47.
20. Копанєва В. О. Бібліотека як центр збереження інформаційних ресурсів Інтернету : монографія. Київ, 2019. 200 с.
21. Кулаковська Т. Л. Розвиток науково-інформаційної діяльності НАН України: пріоритети і перспективи. *Бібліотечний вісник*. 2015. Вип. 3. С. 17-26.
22. Лобузін К. В. Бібліотека 3.0: знання, сховища даних та експерти. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 26–35.
23. Лога Т. Науково-інформаційна діяльність бібліотек: до постановки питання. *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика*. 2015. Вип. 2. С. 38-42.
24. Лутовинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації. Київ, 2017. 72 с.
25. Мар'їна О. Ю. Бібліотека у процесах формування цифрового контенту. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2015. № 2. С. 41–46.
26. Остапчук О. Бібліотека як «третємісце»: інформаційний бюлетень. Житомир, 2016. 27 с.
27. Пасмор Н. Бібліотечно-інформаційне забезпечення самостійної роботи студентів. Київ: Кондор, 2015. 104 с.
28. Пономаренко, Л. О. Становлення та розвиток інформаційно-аналітичної діяльності в Державній науково-педагогічній бібліотеці України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2020. 24 с.
29. Рогова П. Бібліотечно-інформаційне забезпечення педагогічної науки і освіти в контексті інформатизації. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2015. № 1. С. 38-42.
30. Рогова П. І. Інноваційна діяльність освітянських бібліотек в епоху цивілізаційних змін. *Педагогіка і психологія*. 2016. № 1. С. 115-124.

31. Степко О. Бібліотека імені Дага Хаммаршельда як інструмент інформаційної політики ООН. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2018. Вип. 24. С. 104-110.
32. Туровська Л. Електронна виставка як комунікаційна модель діяльності наукової бібліотеки. *Вісн. Кн. палати*. 2015. № 3. С. 29-31.
33. Хіміч Я. О. Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек. Київ, 2015. 88 с.
34. Царенко В. Методичний аспект створення інформаційно-аналітичних документів: аналіз, технології, проблеми. *Вісн. Кн. палати*. 2015. № 3. С. 46-48.
35. Цуріна О. Публічні бібліотеки та їх роль у забезпеченні інформаційних потреб населення. *Бібліотека в інформаційному суспільстві: пошуки гармонії, шляхи трансформації: тези регіональної науково-практичної конференції (21–22 листоп. 2002 р.)*. Вінниця, 2015. С. 31–32.
36. Яценко О. Концептуальна модель системи інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України. Київ: НАПН, 2020. 28 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

РІЗНОВИДИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

Примітка: розроблено автором.

ДОДАТОК Б
КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВЕБ-САЙТУ БІБЛІОТЕКИ

Номер п/п	Критерій	Оцінювання (відповідає, не відповідає, частково відповідає)
1	Відомості про власників ресурс	
2	Достовірність / точність інформації	
3	Об'єктивність інформації	
4	Актуальність	
5	Зміст	
6	Подання інформації	
7	<u>Доступ до сайту</u>	

Примітка: розроблено автором.

СТАТИСТИКА ПРЕДСТАВЛЕННЯ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ ЗА 2022 РІК

Примітка: розроблено автором.

КІЛЬКІСТЬ БІБЛІОТЕК, ЩО МАЮТЬ ВЛАСНІ ВЕБСАЙТИ ТА КІЛЬКІСТЬ ЗВЕРНЕНЬ ДО НИХ ЗА 2019-2020 РОКИ

Кількість бібліотек, що мають власні веб-сайти та звернень на них																				Таблиця 10			
№ № з/п	Найменування областей	Кількість бібліотек, що мають власні веб-сайти										Кількість звернень на веб-сайти бібліотек											
		Бібліотеки сфери впливу Мінкультури України, усього		у тому числі				з них: у сільській місцевості				Бібліотеки сфери впливу Мінкультури України, усього			у тому числі			з них: у сільській місцевості					
		2019	2020	ОУНБ	публічні бібліотеки	2019	2020	2019	2020	2019	2020	ОУНБ	публічні бібліотеки	з них: у сільській місцевості	2019	2020	Зміни	2019	2020	Зміни	2019	2020	Зміни
1	ВІННИЦЬКА	50	38	1	1	47	35	27	17	1089,9	1236,2	301,5	292,9	-8,6	477,3	482,3	5,0	110,1	50,8	-59,3			
2	ВОЛИНЬСЬКА	18	17	1	1	15	14	0	0	144,3	220,7	23,1	24,0	0,8	68,3	92,6	24,4	0,0	0,0	0,0			
3	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	21	18	1	1	18	15	1	1	780,6	792,6	447,9	498,1	50,2	260,3	239,4	-20,8	0,0	0,0	0,0			
4	ДОНЕЦЬКА	27	24	0	0	26	23	0	0	251,0	283,3	0,0	0,0	0,0	214,3	283,2	68,9	0,0	0,0	0,0			
5	ЖИТОМИРСЬКА	10	10	1	1	7	7	0	0	1494,9	2109,2	623,3	337,6	-285,7	415,8	1709,8	1294,1	0,0	210,2	210,2			
6	ЗАКАРПАТСЬКА	6	6	1	1	4	4	0	0	167,6	159,4	73,9	75,1	1,2	59,3	149,0	89,7	3,1	23,4	20,4			
7	ЗАПОРІЗЬКА	43	42	1	1	40	39	2	2	641,0	1139,8	393,7	624,5	230,9	221,1	297,6	76,5	1,3	0,7	-0,6			
8	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	37	76	1	1	34	74	11	48	954,9	914,3	301,2	280,1	-21,1	607,6	610,0	2,5	59,8	58,9	-0,9			
9	КИЇВСЬКА	15	13	0	0	13	11	2	1	471,7	482,8	0,0	0,0	0,0	337,1	339,1	2,0	2,0	0,8	-1,1			
10	КІРОВОГРАДСЬКА	45	46	1	1	42	43	2	2	712,7	890,5	238,4	352,5	114,1	444,9	433,8	-11,1	0,0	0,0	0,0			
11	ЛУГАНСЬКА	13	13	1	1	12	12	0	0	69,0	69,5	13,2	29,4	16,2	55,8	40,1	-15,7	0,0	0,0	0,0			
12	ЛЬВІВСЬКА	19	20	1	1	16	17	1	2	2211,8	1128,2	54,2	53,4	-0,8	142,4	139,9	-2,5	0,2	0,1	0,0			
13	м.КИЇВ	24	25	0	0	24	25	0	0	979,4	1333,5	0,0	0,0	0,0	979,4	1913,2	933,8	0,0	0,0	0,0			
14	МИКОЛАЇВСЬКА	18	19	1	1	15	16	1	1	843,8	1153,1	368,6	382,3	13,8	351,8	642,0	290,2	0,6	0,4	-0,3			
15	ОДЕСЬКА	12	12	1	1	10	10	0	0	316,2	399,4	101,0	111,5	10,5	182,2	240,8	58,6	0,0	0,0	0,0			
16	ПОЛТАВСЬКА	24	26	1	1	21	23	2	2	339,8	458,5	26,6	50,1	23,4	222,5	318,7	96,2	1,7	1,4	-0,3			
17	РІВНЕНСЬКА	114	115	1	1	111	112	78	77	843,0	1084,3	123,6	152,7	29,1	444,1	388,4	-55,7	63,1	46,7	-16,4			
18	СУМСЬКА	23	17	1	1	21	15	1	0	221,5	256,4	43,2	66,1	22,9	132,9	104,0	-28,9	0,2	0,0	-0,2			
19	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	15	15	1	1	12	12	1	1	694,6	841,6	306,9	344,0	37,1	83,7	87,1	3,4	0,0	0,0	0,0			
20	ХАРКІВСЬКА	28	29	1	1	25	26	0	1	442,4	782,3	132,3	433,5	301,2	221,4	413,5	192,1	0,0	0,1	0,1			
21	ХЕРСОНСЬКА	7	8	1	1	4	5	0	1	876,4	834,7	708,8	675,8	-33,0	21,3	34,0	12,6	0,0	0,2	0,2			
22	ХМЕЛЬНИЦЬКА	78	77	1	1	75	74	30	31	543,5	706,0	107,1	200,8	93,7	314,1	396,9	82,7	43,9	40,8	-3,1			
23	ЧЕРКАСЬКА	32	34	1	1	29	31	4	7	286,1	327,9	94,7	105,8	11,1	140,9	172,9	31,9	0,3	3,9	3,6			
24	ЧЕРНІВЕЦЬКА	22	19	1	1	20	17	12	10	86,0	133,9	17,3	34,6	17,3	63,3	98,8	35,5	8,4	9,0	0,6			
25	ЧЕРНІГІВСЬКА	24	27	1	1	21	24	0	5	613,6	613,0	89,7	100,4	10,7	212,6	212,1	-0,5	0,0	10,4	10,4			
	Усього:	725	746	22	22	662	684	175	209	16075,7	18351,1	4590,3	5225,2	634,9	6674,5	9839,2	3164,7	294,8	457,9	163,2			